

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת ויגש תשפ"ד

'הלוך וחסור' (שם פסוק ה), 'הלוך ונסוע' (שם יב ט), 'הלוך ונדל' (שם כו ג), והפונה אם השב בתשובה בכל יום 'הלוך ושוב' ומוסיף בכל יום תשובה וחרטה ומשיים חטאו בין עיניו, לזה יצר הרע 'הלוך וחסור' ומניחו לעשות תשובה שלמה כתקנה, דהיינו הרע הוא המסית לאדם ואומר לו כבר נתקבלה תשובתו כדי למנוע מלעשות תשובה שלמה, ומניעתו היא שישכח החטא ולא יתחרט עליו, וכיון שמתחרט על מה שעבר עליו מרחח הוא שיצרה בכל יום בתשובה 'הלוך וחסור' יצר הרע מנוג. אבל אם שכח החטא 'הלוך ונסוע', דהיה מסייע דעתו מנוג, בזה יצר הרע 'הלוך ונדל' בו ואינו מניחו לעשות תשובה שלמה, לפיכך יזכר החטא תמיד כדי שיצרה בתשובה ובוה בא תרמו על נכון דרפואת הבגית יזכר תמיד מה שפגם, ובוה ושב ורפא לו:

(נגזר המלך, תיקון הברית אות ל)

שאתה חי וקיים כפרוע דמי, וזהו כפרעה, מלשון פרעון. (פיתוחי חותם פרשת ויגש)

צדיק כל אדם להתודות הוידוי כולו

אף לא פעלו עולה, בדרכיו הלכו (התלים ק"ט ג). הפונה, במה שיודע דהודוי נתקן בלשון רבים, 'אשמנו, בגדנו, משום דכל ישראל ערבים זה לזה, ואם אין בכל אחד ואחד אותו עון שהוא מתעדה עליו, יש בחברו, ומשום ערבנות נחפש עליו וחשוב כאלו היה בו בעצמו. ועוד, שאם לא יש בו בגלגול זה יש בו בגלגול אחר. ועל כן צריך כל אדם להתודות הודוי כלו, ויגמר בדעתו דכל האמור בודאי עבר עליו. וזהו שאמר אף לא פעלו עולה, אפלו הכי בדרכיו הלכו, שהם דרכי הודוי, דהינו חושבים בלבם שהכל עברו עליו, ומתעדים על הכל:

השב מאהבה זדונותי חשבות כזכויות

אי נמי, דידוע דהשב מאהבה לא די לו שנתחלו עונותיו, אלא אפלו זדונות נעשו לו כזכויות (וימא פ"ו). וזהו שאמר דנצרי עדתי של השם ודורשים אותו בכל לבבם בידאה ואהבה כראוי, לא די להם שהעונות שעברו עליהם נחשב להם כאלו לא פעלו עולה מעולם, אלא אדרבא, נחשב להם דאותם עונות שעשו, זכויות עשו. וזהו בדרכיו הלכו, דהינו באותם עונות עצמם נחשב להם בדרכיו הלכו.

(אלף בינה, התלים ק"ט אות א)

להוסיף בכל יום וידוי וחרטה

בראשית ברא אלקים וגו' (בראשית א א). בראשית ראשי תבות רפואת ברית תמיד יזכר את שפגם. בא לרמו דמעקרי כפרת הבגית הוא שיזכר תמיד באהבה ושבדון לבב מה שפגם בבגית, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום במזמור התשובה (התלים נ"א ה) 'ותחטאתי נגדי תמיד', דזהו התקון הגדול כשמשיים החטא בין עיניו ולא ישכחהו, דבזה בכל יום ויום מוסיף ודי אחר ודי וחרטה אחר חרטה ותשובה אחר תשובה. אבל אם מיד בשונו שכח החטא ואמר כבר נתקבלה תשובתו, ולא נשאר לשית החטא בין עיניו ולדאג ולהתאנח עליו, בזה יש ספק גדול אם נתקבלה תשובתו: ובוה נראה לפרש המסורה, 'הלוך ושוב' (בראשית ח ג),

הוידוי הוא הפיוס לפני הקב"ה

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באדני אדני וגו' (בראשית מד, יח). אפשר לרמוז על בעל התשובה דצריך ודי וחרטה ועיבת החטא, כמו שנאמר (משלי כ"ג) 'מוודה ועוב ירחם' (רמב"ם תשובה פ"ב ה"ב-ג). וכשמתעדה מלב ומנפש, עקמת שפתיו הוי מעשה, ויחשב לו כקרבן, כמו שנאמר (הושע י ד) 'ונשלמה פרים שפתינו, וזהו החסד הגדול שעושה עמנו הקדוש ברוך הוא, דבדברים מתעדה לנו, כמו שנאמר (שם) 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה'.

וזהו הרמז ויגש אליו יהודה, הנה רבותינו זכרונם לברכה דרשו (בר צ"ג ו) דהגשה משמשת לשלשה דברים, למלחמה ולפיוס ולהפלה, וזהו ויגש אליו יהודה, יהודה הוא מי שהודה על עונו ורוצה לחזור בתשובה, ונגש להקדוש ברוך הוא בשלשה דברים, במלחמה ובפיוס ובתפלה. המלחמה הוא שצריך לאזר מחניו מכאן ולהבא עם יצר הרע, הפיוס הוא הודוי שמתעדה לפני הקדוש ברוך הוא ומבקש מנוח למחל לו על מה שעבר עליו (ויק"ד ג, ג), התפלה, שמתפלל להקדוש ברוך הוא שיהיה בעצרו. וזהו ויגש אליו יהודה, זה שהודה על עונו נגש להקדוש ברוך הוא בשלשה דברים אלה. ומפרש קרא הודוי, ויאמר בי אדני, דהינו, בעל תשובה מתחרט לפני הקדוש ברוך הוא ומתעדה ואומר בי אדני עונות כך וכך, דהינו 'אשמנו, בגדנו וכ'. ידבר נא עבדך דבר באדני אדני, דהינו, התשובה שלי היא ידבר נא עבדך דבר, הוא הודוי והחרטה, ככתוב על ידי נביאך 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה'.

הקב"ה חי לעולם ואינו צריך להתנקם מיד

ואל יחר אפך בעבדך כי כמון כפרעה. הפונה היא, דשם הו"ה הוא רחמים ושם אלקים הוא דין, וכשהקדוש ברוך הוא עושה דין או חרון אף, הוא בשם אלקים. והנה כמון גימטריא 'אלקים'. והנה הקדוש ברוך הוא חי וקיים לעד, ואין מתדו כמדת בשר ודם, שאם איש רוצה לעשות נקמה במי שעשה לו רעה, מתחרה לנקם תכף ומיד, שמה ימות הנוקם או הנקום ולא תצא מחשבתו לפעל, אבל הקדוש ברוך הוא חי וקיים לעד, והנקמה בידו לעולם אם לא ישוב האדם (ספרי האזינו של), לפיכך לא שיקר בו שיתחרה לנקם מיד. וזהו ואל יחר אפך בעבדך לנקם מיד, כי כמון, שהוא שם 'אלקים' המתחרה לנקם מיד. וכיון

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו בפסוק 'מוודה ועוב ירחם'? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצתת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחדית מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת כי תבוא:

ה' יצחק גרינמן מוכרו יעקב.

התשובה צריכה להיות מותר ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור השלם (ספרד) עם קרמה ייחודית בהוצאת "עוז והדר".

